

యుద్ధ సంచిక.

వాల్యూం I.]

మద్రాసు : 1941 వ సం॥ జూన్ నెల 20 వ తేదీ శుక్రవారం

[నె 14 రు

ఈ వారంలో యుద్ధ వార్తలు:

విమాన దాడులు.

11 వ తేదీ బుధవారం రాత్రి, బ్రిటిషు విమానములు జర్మనీలోని గూరు ప్రాంతమునందలి డుస్సెల్డార్ఫు మొదలగు పారిశ్రామిక పట్టణములమీద బహుశ్రీవ్రమైన దాడి సాగించినవి. చాల ఫాక్టరీల నుండి ఆకాశమెత్తున అగ్నిజ్వాలలు లేచెను. ఈ దాడులనుండి రి విమానములు తిరిగి రాలేదు. గురువారము ఉదయమున, మధ్యాహ్నము ఇంగ్లీషు వానలు నందు శత్రు నౌకలమీద, కెరె మొదలగు ఫ్రెంచిరేవు పట్టణములమీద బ్రిటిషు విమానములు దాడిసాగించెను. 1,400 టన్నుల శత్రు నౌక యొకటి ముంచివేయబడెను. శరాసు కోస్తా రేవులపై పడిన బ్రిటిషు బాంబుల వ్రేలుడుకు బ్రిటిషు కోస్తాయందలి భవనములుగూడ కదలిపోయెను. గురువారము రాత్రి మరల వందలకొలది విమానములు రూరు ప్రాంతముపై దాడి సాగించి, ఆనేక పట్టణములపై అగ్నివర్షము కురిపించెను. బ్రిటిషు విమానదళమింత బ్రహ్మాండమగు దాడిని ఇదివరకెన్నడును జరిపియుండలేదు. చాలఫాక్టరీలు ధ్వంసమొనర్పబడెను. ఆరు విమానము లీదాడి నుండి తిరిగి రాలేదు. ఆ రాత్రి బ్రిటిషు కోస్తా విమానములు, బ్రెస్టు, ఆంట్వెర్పు, రాటర్ డాము మొదలగు శత్రురేవులపైన గూడ వందలకొలది బాంబుల వర్షించి ధ్వంస మొనర్చెను. శుక్రవారము రాత్రి బలమగు బ్రిటిషు విమానదళము, స్వీసో, మెర్క హార్టు, మరియొక 26 వేల టన్నుల కూజరు నిలచియున్న బ్రెస్టు రేవుపైకి దాడి పెడలి, ఆ నౌకలపై వందలకొలది బాంబులవర్షించెను. ఆ నౌకలకు చాల బాంబు దెబ్బలు తగిలెను. వీనితోబాటు గూరు ప్రాంతముపైనగూడ వందలకొలది విమానములు మరల దాడి జరిపెను. శనివారము తెల్లవారు జామున బ్రిటిషు విమానములు బులోక్, కెరె అను ఫ్రెంచి రేవులపైకివెళ్లి బాంబులు వర్షించినపుడు రేవు నుండి బ్రహ్మాండమగు వ్రేలుడు శబ్దములు వినిపించెను. ఫ్రాన్సు ఉత్తరభాగమున గూడ చాల ప్రదేశములలో బాంబులు వేయబడెను. ఆదివారము రాత్రి రూరుప్రాంతము పైననే గాక బులోన్, డంర్క్కు మొదలగు ఫ్రెంచి రేవులపైనగూడ పెద్దదాడులు జరుపబడెను. 600 టన్నుల శత్రు సప్లై నౌక యొకటి ముంచివేయబడెను.

సోమవారము రాత్రి బ్రిటిషు విమానములు తిరిగి రూరు ప్రాంతముపైకి వెళ్లి కోల్డోన్, డుస్సెల్డార్ఫు మొదలగు పట్టణములను అగ్నివర్షమునకు గురిచేసెను. 17 వ తేదీన బ్రిటిషు విమానములు ఇంగ్లీషు వానలుపైనను, ఫ్రెంచి కోస్తారేవులపైనను బహుశ్రీవ్రమగు దాడుల జరిపెను. ఆచట జర్మను విమానములకు బ్రిటిషు విమానములకు పెద్ద యుద్ధం జరిగెను. అందు 13 శత్రు విమానములు కూల్చివేయబడెను. 10 బ్రిటిషు విమానములు తిరిగి రాలేదు.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు, శత్రు విమానములను కనుగొని వానిని సరిగ్ గురిపెట్టి కాల్పుల అడ్డుతమగు క్రొత్త రహస్య ఆయుధమును కనిపెట్టరనియు, రాత్రి దాడుల నివారించుట

కిది చాల బాగుగ పనిచేయుననియు, బ్రిటిషు పార్లమెంటులో మీదరు బ్రూకు ప్రభువు 18 వ తేదీన ప్రకటించిరి. ఈ ఆయుధము రేడియో యంత్రముల సహాయముతో సమకూర్చబడెను.

11 వ తేదీ రాత్రి జర్మను విమానదళం, బ్రిటనులో తూర్పు, దక్షిణ, పశ్చిమ ప్రాంతములందలి అనేక పట్టణములపై బాంబులు వర్షించినది. కాని ఆ బాంబులలో చాలభాగం, ఇదివరకటి దాడులలోనే శిథిలమై పోయిన భవనములపై పడుటచే యెక్కువ జననష్టంగాని అస్త్రీ నష్టంగానికలుగలేదు. లండనుపైన శత్రు విమానాలు చాలనేపు విహరించెనుగాని బాంబులవేయలేదు. గురువారము రాత్రి చాల స్వల్పమగు దాడులు మాత్రమే జరిగెను. శుక్రవారం రాత్రి విస్తారముగ పలుతావులలో దాడులు జరిగెను, కాని ఎక్కడనూ విశేష నష్టం కలుగలేదు. శనివారము పగలు బ్రిటనుపై ఎక్కడను విమానదాడులే జరుగలేదు. శత్రు విమానములు బాంబులతోబాటు, కొన్ని కరపత్రములగూడ వెదజల్లెను. ఆదివారముదయము బ్రిటను ఆగ్నేయ భాగమున కొన్ని ప్రదేశములలో అక్కడక్కడ బాంబులు పడెను. రాత్రిగూడ ఒక మూలనున్న పట్టణమున మాత్రమే కొన్ని బాంబులు పడుట తప్ప దేశమంతెక్కడనుగూడ శత్రు దాడుల భయములేదు. 16 వ తేదీ సోమవారము ఉదయము లండనుపైకి కొలది విమానములు వచ్చిపోయెనుగాని యెక్కువ బాంబులు వేయలేదు. ఆనాడు 11 శత్రు విమానములు పడగొట్టబడెను. మంగళవారం పగలు దాడులేలేవు. రాత్రి మాత్రం అక్కడక్కడ స్వల్పముగ బాంబులుపడెను. బుధవారము పగలు మాత్రముకొన్ని చోట్ల పెద్ద బాంబులు పడెను.

మే నెలయందు శత్రు విమాన దాడులవలన ఆంగ్ల దేశమున 5,394 మంది మరణించిరి. 5,181 మంది గాయపడిరి. ఏపిలు నెలలో కంటే ఇది 2,000 తక్కువ.

ఆఫ్రికా, మధ్యధరాప్రాంతములు.

ఉత్తరాఫ్రికా లిబియాలో టూబ్రూకు రేవు దుర్గంపైన శత్రు విమానములు 12 వ తేదీన దాడి జరిపెను. కాని యెక్కువ నష్టము గలుగలేదు. లిబియా సరిహద్దులలో సోలం ప్రాంతమున శత్రువైనిక పంపులపైన బ్రిటిషు వైస్యములు పెద్ద దాడిని సాగించినవి. బ్రిటిషు వైస్యములు కొంతముందునకు సాగిపోగల్గినవి. ఉభయ పక్షములును చాల వైస్యమును పోరాటమునందుపయోగించుచున్నారు. బ్రిటిషు వైస్యము లీ పోరాటమున 17 వ తేదీన సోలము దాటి లిబియా సరిహద్దులగల కోవుజా రేవువరకును శత్రు వైనికపంపులను భేదించుకొని పోగల్గినవి. 18 వ తేదీన భయంకిరమగు పోరాటము జరిగెను. శత్రులకు అపార మగు నష్టం కలిగించబడింది. శత్రులు వెనుకగా వచ్చి పట్టుకొన చూచుటచే బ్రిటిషు వైస్యములు తిరిగి వెనుకకు రావలసివచ్చినది.

11 వ తేదీ బుధవారము ఉదయము, ఎరిట్రయాలో యెర్ర సముద్ర ప్రాంతమున ఇటాలియనుల కింకను మిగిలి యున్న ఆస్సాబోరేవును బ్రటిషు సాకా విమాన నైస్యము లొక్క మారుగ ముట్టడించి ఆక్రమించెను. ఇచ్చట 39 జర్మను నావికులు 50 ఇటాలియను నావికులు 80 వై మానికులు ఇటాలియనుల వద్దా సేనాని, పిసెంటిని సేనాని, కొన్ని వందల నైస్యముతో ఖైదీలుగా చిక్కిరి. అవినీని యాలో, దేశీయ నైస్యములు అడ్డిఫ్ అబాబాకు 170 మైళ్ల పడమటగావున్న నెకెంటీ దుర్గమును ఆక్రమించెను. జిమ్మా ప్రాంతమున కొన్ని వైపులనుండి బ్రటిషు నైస్యము లును, మరికొన్ని వైపుల బెర్బియం నైస్యములు వచ్చిచుట్టు ముట్టుచున్నవి. 15 వ తేదీన టానా సరన్ను ప్రాంత మున జరుగుచున్న పోరాటములో, ఇటాలియనుల పెలోర్క సేనాని 2,000 సైనికులతో బ్రటిషు నైస్యము నకు ఊంగిపోయెను. జిమ్మా ప్రాంతమున అవినీనియా వైనికులు మక్కరావద్దనున్న ఇటాలియను విమానాశ్రయ మును ఆక్రమించిరి.

12 వ తేదీన శత్రు విమానములు మాల్టా దీవిపైను రేవుపైను తీవ్రమగు దాడి సాగించెను. 10 శత్రు విమాన ములు పడగొట్టబడెను.

13 వ తేదీన బ్రటిషు విమానములు మధ్యధరా సముద మున, యధ నౌకల రక్షణతో ప్రయాణమొనర్చుచున్న శత్రు సప్లయ నౌకల జట్టును యెదిర్చి ఒక 7,000 టన్నుల నౌకను ముంచివేసెను. ఔస్ట్రాజీ రేవుపైను మరల దాడి సాగించి రేవులోవున్న నౌకలపై చాల బాంబుల వర్షించెను. డెర్మా రేవుపైను అయిదు సారులు విమానదాడులు జరుప బడెను. జూన్ 14, 15 వ తేదీలలో లిబియా తీరపు ప్రదేశములమీద విస్తారమగు దాడులు జరుపబడెను. సైప్రస్ దీవిపైను, జిబ్రాల్టరుపైనుగూడ 13 వ తేదీన శత్రు విమాన దాడులు జరిగెను గాని ఎక్కువ నష్టముగలుగలేదు.

సిరియాపై బ్రటిషు దాడి చురుకుగా సాగుచున్నది. కోస్తా ప్రాంతముమీదుగ, పాలస్తానమునుండి ప్రవేశించిన సైనిక దళం, 12 వ తేదీన, సిరియా రేవులో నౌకాటియగు సిదా నును ఆక్రమించెను. బెరూఖు రేవు ప్రాంతముపై విమాన దాడులు జరుగునని ముందుగా హెచ్చరించి 14 వ తేదీన బ్రటిషు విమానము లాప్రాంతపై దాడులు సాగించి వేల కొలది బాంబుల వర్షించెను. బ్రటిషు నైస్యములు 18 వ తేదీకి బెరూఖునకు 12 మైళ్ల సమీకమునకు చేరినవి.

దక్షిణమునుండి సిరియాలో ప్రవేశించిన మరియొక దళము, మెర్జి అయాం అను పట్టణము 12 వ తేదీ నాక్ర మించెను. సిరియా రాజధానియగు డమాస్కసు నగర మును ఆన్నివైపులనుండియు బ్రటిషు నైస్యములు చుట్టుముట్టి నవి. డమాస్కసుకు 15 మైళ్ల దక్షిణంలోవున్న కిస్యేదుర్గ మును 14 వ తేదీన బ్రటిషు నైస్యము లాక్రమించెను. 15 వ తేదీన డమాస్కసు పరిసరములలోనున్న నాల్టా అను దుర్గము ఆక్రమింపబడెను.

మెర్జి అయాం ప్రాంతమునను ఇతర రంగములలోనుగూడ ఫ్రెంచి నైస్యములు తీవ్రమగు దాడుల జరిపి బ్రటిషు సైనిక పంక్తులను ప్రవేశించుచున్నవి. అయినను బ్రటిషు పురోగమనము సంతృప్తికరముగనే సాగుచున్నది.

ఇరాకునుండి తూర్పు వైపుగా ప్రవేశించిన బ్రటిషు నైస్యములు 'డెర్ ఎజ్ జోర్' అను విమానాశ్రయమును ఆక్రమించెను.

స్వర్ణాయుధలి పరాసు కాన్సులు స్వతంత్ర ఫ్రెంచి వర్గమున చేరెను. చాల ప్రదేశములలో ఫ్రెంచి సైనికులు, విషీనాయకత్వమును వదలి బ్రటిషువారి వైపునకు వచ్చిచేరు చున్నారు.

సిరియాయుధలి జర్మనులు, ఇటాలియనులు, దేశమును ఖాళీచేసి, టర్కీమీదుగా వెళ్లిపోవుచున్నారు. పాలస్తానము నందలి హైఫా, టెబీఆవీడవు రేవులపై శత్రు విమానములు 14 వ తేదీన పెద్ద దాడులనే సాగించెను, కాని యెక్కువ నష్టము కలుగలేదు.

విషీ.

సిరియాపై దాడిని ఆక్షేపించుచు విషీయందలి ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారు, సైన్యమునందలి బ్రటిషు రాయబారి ద్వారా తీవ్రమగు ఆక్షేపణ పత్రముల నందచేసిరి. ఫ్రెంచి ఆక్షేపణనుగురించి అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రభుత్వ కార్యదర్శియగు కార్టెలుహులుగారు ప్రకటన గావించుచు, ఫ్రెంచి ప్రభుత్వ వైఖరి చాలా అశాభంగకరముగ నున్నదని ఖండించి, సిరియాను మిత్రమండలి ఆక్రమించుట న్యాయమును అవసరమును అనియు ప్రకటించెను.

సంయుక్త రాష్ట్రములందలి ఫ్రెంచి రాయబారవర్గము నకు ఆర్థిక కార్యదర్శిగనున్న అట్యాండుగారు, విషీ ప్రభుత్వ విధానము ఇట్టములేక, తన పదవికి రాజీనామా నొసగెను.

సిరియాలో పోరాటమును మాని, మిత్రమండలికి ఆ ప్రాంత ముల వశపరుపవలసినదని బ్రటిషు ప్రభుత్వము వారంపిన జాబునందలి కోరికను విషీ ప్రభుత్వము నిరాకరించెను.

అమెరికా-టెల్గ్రాఫ్ లింక్ సముద్ర ప్రాంతము.

కార్మిక వివాదములవలనగాని, ఇతర కారణములచేగాని, దేశరక్షణ సాధనముల నిర్మించు ఫ్యాక్టరీలలో పని నిలచి పోవునటుల గన్పించినపుడు సదరు ఫ్యాక్టరీలను స్వాధీనపరచు కొని నిర్వహించుటకు అధ్యక్షునికి అధికార మొనగెను చట్ట మును అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల సెనెటు సభవారు 12 వ తేదీన ఆమోదించిరి. అయితే నిర్ధానమునకు అడ్డు దగులుటకు, కమ్యూనిస్టులు కార్మికసమైక్య నుపయోగించు కొనునెడల అట్టి ప్రయత్నముల భగ్న మొనర్చుటకు తగు చర్యలు గైకొనబడునని కిర్నలు నాక్సు (నాకాశాఖ కార్య దర్శి) ప్రకటించెను. అమెరికను విమాన నిర్మాణశాలలలో, ఇదివరకు అనుకొనిన దానికంటె నూటికి 50 వంతు రెక్కువ ఉత్పత్తియగుచున్నదని, దేశరక్షణశాఖ ప్రధానాధి కారియగు సుడ్నెక్ గారు ప్రకటించిరి. అమెరికాలో అల్బామినియం తయారుచేయు పెద్దకంపెనీయగు క్లీవరెండు ఓహియో కంపెనీవారి కర్మాగారములలో సమై 14 వ తేదీన ముగిసెను. దేశరక్షణకొరకు రహదారుల నిర్మించుటకు గాను 25 కోట్ల డాలరులను వెచ్చించుటకు సెనెటువారు 16 వ తేదీన అంగీకరించిరి. ఆఫ్రికాయందలి బ్రటిషు పటాలములకు ఆయుధసామగ్రిని విమానములమీద పంపు విష యమై రూజ్వెల్టు అధ్యక్షుడు 17 వ తేదీన సైనికాధికారు లతో సంప్రదించెను.

"రాబిన్ మూర్" అను అమెరికను నౌక జర్మను జలాం తగ్గామిచేతనే ముంచివేయబడినట్లు ధృవపడెనని దేశీయాంగ శాఖ సహాయ కార్యదర్శియగు సమ్మరువెల్సుగారు 12 వ తేదీన ప్రకటించిరి. 13 వ తేదీన అమెరికను పత్రికలు జర్మను దౌర్జన్యమును తీవ్రముగ ఖండించుచు, అవసర మగుచో యుద్ధమునకు దిగుటకుగూడ వెనుకాడరాదని

తమ ప్రభుత్వమును హెచ్చరించెను. సంయుక్త రాష్ట్రములలో ఆక్సిను దేశములకున్న సొమ్మును ఆస్తిని “బాదు” చేయుటకు రూ. జ్యేష్ఠ అధ్యక్షుడు 14 వ తేదిన భుత్తువుగావించెను. ఇటలీయును, జర్మనీయునుగూడ దీనికి ప్రతికాంక్షుగ ఆదేశములలోని సంయుక్త రాష్ట్రీయాల సొమ్ములను అస్తులను లాగుకొనుటకుగాను, పూర్తి వివరముల కొరకు ఆ స్వేచ్ఛల జరుపుటకు భుత్తువుగావించెను. సంయుక్త రాష్ట్రములలోని జర్మను “కాన్సలేటు” కార్యాలయముల నన్నిటిని మూసివేయవలసినదని రూ. జ్యేష్ఠ అధ్యక్షుడు 16 వ తేదిన భుత్తువుగావించెను. జర్మను కాన్సలుల నీ విధముగ వెడలికొట్టినందుకు జర్మను ప్రభుత్వము 18 వ తేదిన తీవ్ర మగు అసమ్మతిని చెలివెను.

బ్రిటనుకు సరకుల సంపుటకు వినియోగించుటకుగాను సంయుక్త రాష్ట్రపు ప్రభుత్వమువారు కొన్ని నౌకలను పనామా రాష్ట్రపు కంపెనీకి మార్చిరి. ఇందువలన, తాటన్స్ శాసనమును భల్లంఘింపకుండ, బ్రిటనుకు సరకుల నౌకల సంపుటకు వీలగును. మే నెలలో 80 వేల టన్నుల పరిమాణంగల 10 వర్తక నౌకలు అమెరికాలో నిర్దిష్టపడెను.

18 వ తేదిన సంయుక్త రాష్ట్రపు ప్రభుత్వమువారు, జర్మను లెవ్వరును సంయుక్త రాష్ట్రమును విడచిపోవదని యత్నరువుగావించిరి. నౌకా దళములకు సంబంధించిన రిజిస్ట్రేషన్ కులగదరును వెంటనే పటాలముల చేరుటకు సిద్ధముగ నుండవలెననిగూడ సంయుక్త రాష్ట్రపు అధికారులు భుత్తువుగావించిరి.

ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము, సిరియాలో మిత్రుండలి దాడిని ప్రతిఘటించుటలో, జర్మనుల తరఫున పోరాడుచున్నదని—కార్టెలు హుల్లుగారు విషిప్రభుత్వ చర్యను ఖండించిరి.

న్యూ యార్కు రేవులోనికి శత్రు జలాంతర్గాములుగాని నౌకలుగాని ప్రవేశింపకుండజేయుటకుగాను, రేవు పరిసరము లన్నిటియందును మందు గనులను మాటుపెట్టుటకు అధికారులు 14 వ తేదిన భుత్తువుగావించిరి.

నౌకా నష్టములు.

మే నెలయందలి నౌకా నష్టములగురించి ఇంకను సమగ్రముగ లెఖిలు చెలియకపోవుటచే మాసాంత్యపు నౌకా నష్టముల లెఖి ప్రకటన, వాయిదా వేయబడెను. తిలియా ప్రాంతమున పనిచేయుచుండగ శత్రు చర్యలవలన ‘బెర్రర్’, ‘లేడి బర్డు’ అను బ్రిటిషు యుద్ధ నౌకలు మునిగి పోయెను.

18 వ తేదిన నార్వే ప్రాంతమున బ్రిటిషు విమానములు వేసిన బాంబులవలన, ‘డూమ్లాండు’ అను జర్మను నౌకకు చెబ్బలు తగిలెను. ఈ నౌక గుంటుకొనుచు ‘బెస్టు’ రేవును చేరెను. ఇంగ్లాండునుండి విర్లండునకు పోవుచున్న టిపా స్టీమరు 15 వ తేదిన శత్రు విమానములవేసిన బాంబులు తగిలి మునిగిపోయెను.

టర్కి, ఇరాక్, ఇరాన్.

ఆక్సిను రాజ్యములనుండి టర్కికి యేవిధమగు భయము నుండదని, జర్మనీ, టర్కి ప్రభుత్వమునకు 13 వ తేదిన సందేశమంపెను. టర్కి ఈ వాగ్దానమును భయానుమానములతో వీక్షించుచున్నది.

18 వ తేదిన టర్కి, జర్మనీలు నిరాశ్రయ మైతి యొడంబడికను గావించుకొన్నవి.

టర్కి వాణిజ్య శాఖయందు పెద్ద యధికారియగు టోరక్ బోరేగారు భారత దేశముతో వాణిజ్యమును ఆధిపత్య పరమకొనుటకుగాను చాలమంది ఫలహాదార్లను వెంటబెట్టుకొని భారత దేశమునకు ప్రయాణముగుచుండెను.

టర్కియందలి బ్రిటిషు రాయవారి 17, 18 వ తేదీలలో విదేశాంగమంత్రితో చాలనేపు సంభాషించిరి.

టర్కిలోని రష్యా రాయవారి తన ప్రభుత్వముతో సంప్రదింపులకొరకు 12 వ తేదిన టర్కినుండి బయలుదేరి వెళ్లెను.

ఈరాక్ దేశముయొక్క స్వాతంత్ర్యమును మన్నించెదమని, బ్రిటిషు ప్రభుత్వ విదేశాంగమంత్రియగు ఈ డెనుగారు సందేశమంపినటుల బాద్షాదు రేడియో ప్రకటించెను. ఇరాకులో తిరుగబాటు ప్రారంభమైనప్పటినుండి నిలచిపోయిన బాస్రా-బాద్షాదు రెల్ల రాకపోకలు 13 వ తేదీనుండి యథాపూర్వముగ సాగుచుండెను.

తటస్థ దేశములు (రష్యా, స్పెయిను వగైరా).

రష్యాలో బ్రిటిషు రాయవారిగనున్న సర్ ప్రొఫర్టు క్రిపుగారు, 12 వ తేదిన బ్రిటనుకు “సంప్రదింపుల” కొరకు తిరిగి వచ్చిరి. జర్మనీకి రష్యాకు సంబంధములు విషమించెననియు, సోవియటులు జర్మనీతో యుద్ధమునకు సన్నాహము లొనర్చుచున్నారనియు వ్యాపింపజేయబడుచున్న వదంతులన్నియు పూర్తిగ అబద్ధములనియు, ఇదివరకు ఊభయదేశములును గావించుకొనిన వర్తక యొడంబడికలు సవ్యముగనే సాగుచున్నవనియు రష్యా అధికారులు గావించిన ప్రకటనను మార్కో రేడియో 13 వ తేదిన ప్రకటించెను.

పోర్చుగలు ప్రభుత్వము, ఆజోర్సు దీవుల రక్షణార్థము మరి కొంత నైవ్యమును పంపెను. ఆజోర్సు దీవుల నాక్రమించుటనుగురించి, అమెరికా అధికారులు గావించిన ప్రకటనను ఆక్షేపించుచు పోర్చుగలు ప్రభుత్వము అమెరికా ప్రభుత్వమునకు ఆక్షేపణను అందజేసెను.

దూరప్రావ్యము.

జపాను-గవ్యా ప్రభుత్వములు 12 వ తేదిన మాస్కోలో రెండువర్తక ఒడంబడికలను గావించుకొనెను.

డచ్చి తూర్పు ఇండియా దీవులతో జపాను అధికారులు సాగించుచున్న వర్తక రాయభారములు విఫలమగుటచే—ఇ.మీది కర్తవ్యమును గురించి, జపాను మంత్రి వర్గమువారు 12 వ తేదిన సమావేశమై నిర్ణయించుకొనిరి విదేశాంగ మంత్రి, జపాను చక్రవర్తిని దర్శించి అ నిర్ణయమును విన్నవించెను. చైనా దక్షిణ సముద్రమున 100 జపానుయుద్ధ నౌకలు కేంద్రీకరింపబడియున్నవనియు, ఖానిలో కొన్ని దక్షిణముగ ప్రయాణమొనర్చుచున్నవనియు, 15 వ తేదిన చుంకింగునుండి వార్తలువచ్చెను. డచ్చి అధికారుల బెడరించుటకుగా నీనౌకాబలప్రదర్శనము జరుపబడుచుండెనని ఆనకొనుచున్నారు. 16 వ తేదిన జరిగిన మరియొక దాడిలో, చుంకింగునందలి బ్రిటిషు, యునైటెడు స్టేట్సు రాయవార కార్యాలయములకు గూడ బాంబు చెబ్బలు తగిలెను. జపానునందలి బ్రిటిషు రాయవారియగు సర్ రాబర్టు క్రియిగారు, ఈ చర్యకు ఆక్షేపించుచు, జపాను విదేశాంగ కార్యాలయమువారికి తమ అసమ్మతిని చెలివెను. వాణిజ్య ఆర్థిక సంప్రదింపులు విఫలమగుటచే తిరిగి రావలసినదని—జపాను ప్రభుత్వము, తూర్పు ఇండియా దీవులయందలి తమ రాయవారవర్గమునకు ఉత్తరువుల సంపిరి. ఆ యత్నరు

పుల ప్రకారము తొలి పోల్లటకు పూర్వము, జపాను నాయకచరిత్రనాయకులను, డచ్చి అధికారులను కలసి తమ ప్రయత్నములు విఫలమైనందున విచారము తెలిపి దీనివలన ఉభయదేశములకును గల సాధారణ రాజకీయ సంబంధములను మాట్టొందని ప్రకటించిరి.

శూన్య ఇండియా దీవులలో డచ్చి అధికారులు 400 టాకెట్లతో బోటులను నిర్మించుటకు ఏర్పాటు లానర్ను కొనిరి. 16 వ లేదన, బటెలియాలో డచ్చి గవర్నరు జనరలు శాసనసభలో ప్రసంగించుచూ డచ్చి కుడిపథార్థములను శత్రురాజ్యములక అందబోయింట్టుకు తామెత మాత్రమును అంగీకరింపమని ప్రకటించిరి.

వెంటెలు విక్రీయము న్యాయార్థ సంపాదననించుచు వైనాకు, వెంటెనే సంపూర్ణముగా యద్ధసానుగ్రి సహాయ మొనర్పనియడల, దూరప్రాంతమున అమెరికాస్థిత క్షిప్తమును నని ప్రకటించిరి. మంగోలియానండి వైనా నైస్యములు, దక్షిణమునకువచ్చి, యెలో నది మీదనున్న జపానుదుర్గులను "పాక్-టూల్"ను ముట్టడించుచున్నవి. 14 వ లేదన జపాను విమానములు, వైనా రాజధానియగు చుంగ్-గువై తీవ్రముగా విమానబాడి జరిపెను.

సయామునకును బ్రెసిడెన్టును ఎట్టి విభేదములను లేవనియు, సయాము సహద్దులలో బ్రిటిషు సైనిక కేంద్రీకరణమునకు కారణములు లేమకు చెలియుననియు ఆది సయాముపై చాడి జరుపుట కుద్దేశించబడినదిగాదనియు,

సయాముపై చాడి జరుగు పుద్దేశమున్నట్లయి వ్యాపింపజేయ బడుచున్న దవంతలు గిట్టనివారు కేయ ప్రకారముగాని నిజముగాదనియు, సయాము రాజకీయ నాయకులు ఖండించుచు సయాము తటస్థముగనే యుండునుగాని యద్ధములో పాల్గొనదని ప్రకటించిరి.

ఇటలీ-గ్రీసు.

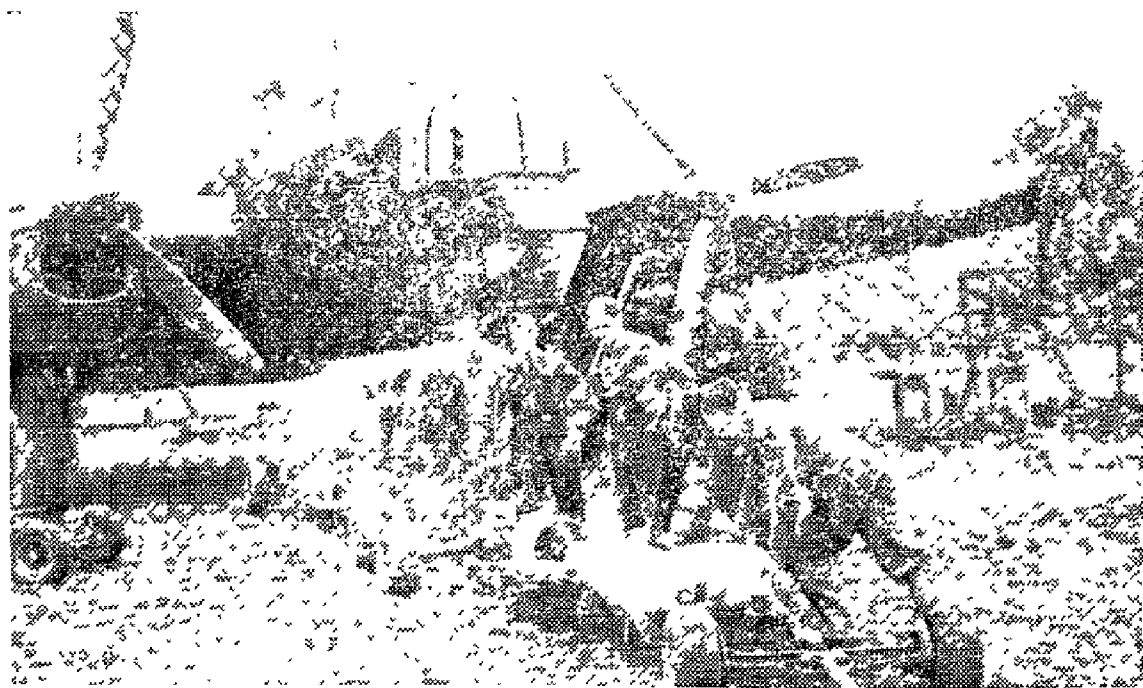
ఇటలీ విదేశాంగ మంత్రియగు కియానోగారును, జర్మను విదేశాంగ మంత్రియగు రిబ్బెట్రాపుగారును వెనిస్ నగరము నందు 14 వ లేదన సమావేశమైరి. ఆ సమయమున, ప్రాత యగోష్ఠావియాలో క్రొత్తగా స్వతంత్ర రాష్ట్రముగ నేర్పరుపబడిన క్రోషియా రాష్ట్ర ప్రతినిధులు మూడు రాజ్యాల యొడబడికలో సంతక మొనర్చి, ఆక్సిను నాయకత్వము నంగీకరించి సహకారి మొనర్చుటకు ఒడంబడిక యొనర్చుకొనిరి.

ఇంతవరకు 244 వేల ఇటాలియను సైనికులు బ్రిటిషు వారికి ఖైదీలుగా చిక్కిరి.

ఆక్రమిత ప్రాంతములు.

బెల్జియము రాజగు లియోపాల్డుగారు బెల్జియములో రాజకీయ ఖైదీగ నే యుంటిని పరిగటించుకొనుచున్నాడు. వారు తమతో సరిగిచేసుకొనవలసినదని జర్మనులు యంతవత్తిడి చేయుచున్నను తాంగులు లేదు.

బ్రిటిషు బాంబరు విమానములు జర్మనీయద్ధ పరికర నిర్మాణశాలలు మొదలగు వాటిని ధ్వంసము చేయుచున్నవి.

ప్రతిరోజు రాత్రిపూట బ్రిటిషు విమానములు జర్మనీలోకి వెళ్లి ఆయుధ నిర్మాణశాలలను ఇతర మిలిటరీ కేంద్రములను ధ్వంసము చేస్తవి. ఈ పట్టుములో చాలదూరము పొగల ఒక బ్రహ్మాండ మైన బ్రిటిషు బాంబరు విమానములోనికి బాంబులను ఎక్కిస్తున్నారు.

మిత్ర మండలి సభలో చర్చలు గంభీరోపన్యాసము.

అంగ్ల ద్వీపము అభేద్యము.

విజయం చేకూరేవరకు పోరాటం సాగుతుంది.

లండనులో నెంటు జేమ్స్ కోటయందు మిత్రమండలి దేశాల ప్రతినిధులును, బ్రిటిషు సామ్రాజ్య దేశాల ప్రతినిధులును, బ్రిటిషు ప్రభుత్వ ప్రతినిధులును 12 వ తేదీ సభచేసి విజయం చేకూరేవరకు యుద్ధం కొనసాగించుటకు దృఢ సంకల్పం ప్రకటించుచు, స్వతంత్ర దేశాలపై జర్మనీ దౌర్జన్యం కొనసాగుతున్నంతకాలం రాజీకుదురనేరదని తెల్పుచు తీర్మానం చేసిరి. ఈ సభకు జార్జి రాజుగారుగూడ హాజరయ్యిరి. చర్చలు ప్రధాని వేరొక గంభీరోపన్యాసము వాసంగెను. పొట్లరు జయించిన రాజ్యములలో నాటిల చేయుచున్న దారుణకృత్యములను వర్ణించి చెప్పిన పిమ్మట చర్చలుగారు యిట్లనిరి :—

“ ఐరోపాఖండ రాజ్యములకు విమోచన యెప్పుడు యెట్లు రానున్నదో చెప్పజాలం. కాని, అట్టి విమోచన వచ్చినప్పుడు పొట్లరుయొక్క అడుగుజాడలు యెక్కడా లేకుండా తుడిచివేస్తాం. అతని పాపపంకిల చిహ్నములు కడిగివేస్తాం. ఈ భూమిమీద అతని నామరూపాలు లేకుండా చేస్తాం. పొట్లరు ఐరోపా ఖండమంతటను స్వేచ్ఛా విహారంచేసి ప్రజలను హింసించి పీడించుగాక : అతడు ఆఫ్రికాలోగాని ఆసియా ఖండంలోగాని విజృంభించుగాక—కాని, అభేద్యముగు అంగ్ల ద్వీపములో అతని అంతు తేలగలదు. నేలమీదను నీటిమీదను వెనుదీయక పోరాడుతాం. అతడెక్కడకు వెళ్లినా అక్కడికి వెంటాడి వేటాడుతాం. ఈ యుద్ధం యీ రీతిగా యంతకాలం జరుగునో చెప్పజాలం. ఏ రీతిగా మున్నందు పరిణమించునో చెప్పజాలం. ఇంకను యెన్ని రాజ్యాలకు విస్తరించునో చెప్పజాలం. మొత్తంమీద దారుణంగానే వుంటుంది. కాని ఒక్క విషయమాత్రం నిశ్చయం. అది నిర్వివాదాంశం, అభేద్యముగు సిద్ధాంతం. ఐరోపాఖండ పునర్నిర్మాణంగాని పునర్విభజనగాని జర్మనులమూలంగా జరుగదు. ”

పొట్లరుజను యెదుర్కొనే తమ శక్తి యెట్లు వృద్ధియగుచున్నదో తెల్పుచు చర్చలుగారిట్లనిరి :—“ పోయిన సంవత్సరం జూను మాసంలో సంభవించిన దురవస్త దాడిపోయినది. నాటికి నేటికి మన మంత ముందుకు సాగితిమో చూడవలసి యున్నది. మాయొక్క అఖండమయిన మొండి కట్టువల అగ్ని కక్షలకు నిలువకల్గినది. నేడు ఆకాశ వీధిలో మా విమానబలం అజేయంగా వుంది. శత్రువులపై దినదిన ప్రవర్తమానంగా ప్రతికారంచేస్తున్నాం. బ్రిటిషు నాకాదళం సముద్రాల నేలుచున్నది. రేవులలో దాగియున్న ఇటాలియను నావలు క్షీణించినవి. జర్మను నాకాదళం, యిదివరకే నిష్పత్తువ చెందింది. చాలవరకు నీటముంచి వేయబడింది. బ్రిటిషు రేవులపైనను పరిశ్రామిక సగరాల మీదను శత్రువిమానాలు కాంబులు వేయుచున్నను బ్రిటిషు ప్రజల ధైర్య సైన్యములను చలించజేయజాలకున్నవి. బ్రిటిషు వారి నిత్యకృత్యములను యుద్ధ పరిశ్రమలను నిరోధింపజాల కున్నవి. అమెరికానుండి అహంకరదార్థములు అయధములు సముద్రాలుదాటి భద్రంగా వస్తున్నాయి. మునిగినన్ని స్త్రీమరులు మల్లి యిక్కడ తయారవుతున్నాయి. అమెరికా నుండి వస్తున్నాయి. నష్టం భర్తీచేయబడుచున్నది. మా నేల వైస్యములకు సామగ్రి శిక్షణ పూర్తిగ చేయబడుచున్నది. ”

“ యుద్ధం అంటే ధ్వజమెత్తి లూటీచేయడం మాత్రమే కాదని మా విమానదళం జర్మనీకి గుణపాఠం నేర్పగలదు. ఓడిన రాజ్యాలలోని ప్రజలందరిని పురిగొల్పి తిరుగుబాటు చేయిస్తాం. జయించిన రాజ్యాలన్నింటిని అణచియుంచాలని పొట్లరు చేయు యత్నాలన్నింటిని భేదిస్తాం. అతడి కిక్ శాంతియుండదు, నిదయుండదు, విశ్రాంతియుండదు. మాటలతో మాకు కనిలేదు. అతడు చిట్టచివరకు దుష్టవిషమావస్తలో పడి ఇంగ్లాండుమీదికి దండెత్తి వచ్చినను—అదికూడా అసంభవం కాదు—వచ్చుగాక. అట్టి ఆశురు విషమపరీక్షలో కూడ వెనుదీయక వెక్కువెదరక ధైర్యంతో పోరాడుతాం. ”

“ భగవంతుని సహాయం మనకున్నది. అది అను దినం మనకు విశదమవుతునే ఉన్నది. ఆ భగవత్కటాక్షబలంతో మన కార్యం నెరవేరేవరకు పోరుసాగించి తీరుతాం. ఈ శుభవార్తనే నేడు మనం ఓడినరాజ్యాలకును, స్వతంత్రరాజ్యాలకును, స్వాతంత్ర్యం కోరే సమస్త ప్రపంచవాసులకును, యూరోపులోని మన మిత్రులకును, సముద్రాలను దాటి మనకు సమరతతో సంతత సహాయం చేస్తున్న అమెరికా మిత్రులకును యీ సందేశమునే అందజేయుదుముగాక. అదేదన ; గుండెనిబ్బరంతో నిలువండి, సమస్తం సక్రమముగా సాగుతుంది. ఈ విమోచ సాగరం నుండి, యీ ల్యాగ సముద్రం నుండి అఖిల మానవశుభాదులతో దయం కాగలదు. ”

తీర్మానం.

సభలో యీ దిగువ తీర్మానం అంగీకరింపబడెను :—

ఇంగ్లాండు, అయిర్లాండు, కెనడా, బెల్జియం, జెరోసో, వేకియా, గ్రీను, లక్సెంబర్గు, హాలెండు, నార్వే, పోలాండు, యుగోస్లావియా ప్రభుత్వములున్న, స్వతంత్ర ఛించి పక్ష నాయకుడైన డిగావ్ నేనాని ప్రతినిధులున్న కలసి యీక్రింది రీతిని తీర్మానించుకొనిరి :—మొదటి విషయం విమోచనగా, విజయం లభించేవరకున్నూ, జర్మనీ-ఇటలీలను ఎదిరించి పోరాడడానికి ఈ దేశాల ప్రభుత్వములు నిశ్చయించుకొని వరస్పరము తోడ్పడుటకు నిర్ణయించుకున్నవి.

(2) జర్మనీయున్న జర్మనీయొక్క అనువర రాజ్యాలన్నూ కలసి స్వతంత్రమైన రాజ్యాలలోని ప్రజలను నిర్బంధించి పీడించుచున్నంతకాలం శాంతియుండనేరదు. నుభితుంగా ఆ దేశాలు వర్ధిల్లజాలవు, కావున,

(3) స్థిరమైన శాంతియు, అన్ని రాజ్యాలవారికి అవ్యవస్థ సహకారమున్నూ పెంపొందవలెనంటే, అన్ని రాజ్యాలవల్ల ఆక్రమ దౌర్జన్యభయం తొలగిపోవాలి. అన్ని దేశాలవారి కిన్ని ఆధికంగాను, సాంఘికంగాను భద్రత అనేది ఉండాలి. అట్టివి నెలకొల్పడానికి యీ రాజ్యాలవారు, యీ యుద్ధ సమయంలోను, శాంతియేర్పడిన కిమ్మట కూడా కృషిచేయవలెనని ఉద్దేశించియున్నారు. ”

ఈ సభకు ఇండియా తరఫున ఇండియా మంత్రి ఎల్.

ఎఫ్. అమెరిగారు హాజరయినారు.

లిలియాలో బ్రిటిషువారి చొరవ

కాపుజో వశము కానుంది.

నేల నైన్యాలకు విమానాల తోడు.

లిలియాలో బ్రిటిషు నైన్యాల యీ వారం సోలం ప్రాంతములందు ముందుకు దాడి ప్రారంభించినవి. ఈసారి యుద్ధం నిశ్చయంగా హైఫాపానునకు పడమరనే జరిగింది. బ్రిటిషు సేనలలో భారతీయ సేనకూడాగలదు. వారు కాపుజో వరకు సాగిపోయిరి. ఈ కాపుజోనుండియే జర్మనులు అనేక సాము నిష్ప్రసాదంగా ఎదురు దాడులు ప్రారంభించిరి. జర్మనులు ఇటులివారు యింకా సోలంలో నున్నారు. కాని వారికి మార్గనిరోధం కల్గును. “రెండు పక్షాలవారు టాంకులు అగ్రగణ్య మోటారులను వికారితంగా వదలుచున్నారు. ఉభయాలకు విమానదళాల సహాయం వాగా యుద్ధముల్లుంది.” అని కొలంబియా రేడియోకు కైరో నగర విలేఖరి తెలిపెను. అంటే మధ్యప్రాచ్యదేశమునందు రాయలు విమానదళమును ఎక్కువదీసి, నేల నైన్యాలన్నింటికీ తోడుగా నిష్ప్రసాదముని గతవారం వర్షిలు ప్రధాని పార్లమెంటులో చెప్పిన ప్రకారం జరుగుచున్నదన్నమాట. బ్రిటిషు సేనాధికారి జనరలు వావెలు తన కార్యనిర్వహించి, ముందు వర్షినిశ్చయించుకొనువరకు విజయం ప్రకటించే అలవాటుకలవాడు కాడు. అయినా అమెరికా పత్రికలన్ను రేడియో యుద్ధము, యీ దాడిలో విదో పెద్ద ఎత్తున దని చెప్పుచు, మొట్టమొదట ఆతడు జరిపిన లిలియా యుద్ధంతో సరిపోల్చి చూచుచున్నారు. బార్డియా ఇంకా శత్రువుల చేతులోనే

ఉంది. అయినా బార్డియాకు పడమరను పనిచేయుచున్న ఇటులి మోటారుదళమును బ్రిటిషు నైనికదళము విప్పిపిప్పి చేసివైచెను. దీనిబట్టి ఎడారియుద్ధం ఎంత అస్థిరస్థుట నమో రుజువుకాగలదు.

వట్టి ప్రగల్భాలు మినహా అబినీసియాలో అంతా ముగిసింది. జిమ్మా ప్రాంతములందు ఇటులి నైన్యాలను బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సేనలు చుట్టివేసి, ఎందరో ఉద్యోగులను సైనికులను ఖైదీలుగ పట్టుకొనిరి. ఇర్రిటియాలో రెండవ రేభుల్లమగు అసబు బ్రిటిషువారితో జిక్కినను. ఇంక శత్రువునకు మధ్యధరాసముద్రం వెలుపల స్వంత రేభు లేదు. ఆ మధ్యధరాసముద్రంలో బ్రిటిషు నాకాదళానికి అడ్డులేదు. ఈ వారం బ్రిటిషు జ్వలాంశర్థాములు పది ఇటులి సేనలను ముంచివేసినవి. బెంగాల్‌పైని లిలియాలో యితర అక్షరాజ్యాల శిబిరాలపైని బ్రిటిషు విమానాలు తరుచు బాంబులువేయుచు జర్మనుసేన పెద్దది చేరకుండా కాపాడుచున్నవి. అమెరికానుండి సరాసరి ఆఫ్రికాలో బ్రిటిషు సేనలకు తమ విమానాలు అందుపల్లు అధ్యక్షుడు రూజువెల్టుగారు తమ శ్రద్ధవహించుచున్నందున, జర్మను విమానదళముగు లఫ్టువాఫ్‌కి తగిన బెబ్బి భంగులుగని ఆశంపవచ్చును.

సిరియాలో మిత్రమండలి సేన పురోగమనం

దామస్కసు నగరంపైదాడి.

[విషీ (ఫ్రాంసు) ప్రభుత్వం క్రిందనున్న సిరియాలోనికి జర్మను సేన కొద్దిగా, కీటు ఆక్రమణ తదనంతరం ప్రవేశించెను. వెంటనే సిరియా రక్షణకై డిగాలుగారి స్వతంత్ర ఫ్రెంచి సేన బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సేనతోగూడ సిరియా ప్రవేశించి, కిన్యేనగరం ఆక్రమించి, డమస్కసు ముఖ్యపట్టుకు పైకి పోవుచున్నది. జర్మను సేన యింకా దిగలేదు విషీ సేనలే మిత్రమండలి సేనతో పోరాడుచున్నవి.]

మిత్రమండలి సేనలు సిరియాలో క్రమేణ ముందుకు సాగుచున్నవి. దాడి నెమ్మదిగా సాగిండుచున్నారు. ఇది వరకు మిత్రులుగానుండి యుద్ధరంగములో తమతో కలసి పోరాడిన మిత్రులతో యిపుడు రక్తపాతమగు యుద్ధంచేయ యిష్టంలేక, విషీ నైన్యాల లొంగిపోవుటకు అవకాశమిచ్చుటకే దాడి నెమ్మదిగా సాగిస్తున్నారు. “కాని సిరియాలో విషీ ఫ్రెంచివారు మాత్రం క్విస్సింగు (దోహపు) ప్రభుత్వం ఉత్తరువు ప్రకారం లీవనిరోధం గావించుచున్నారు” అని న్యూస్‌ను క్రానికలు పత్రిక వాయుచున్నది. ఆ నిరోధం అణచి వేయడానికి మన శక్తినంతా వినియోగించాలంటున్నది. అన్ని విషయాలలోచిస్తే, ఫ్రెంచివారు హస్తప్రసాద సమస్యనించినందుకు యీ మాత్రం నష్టపోవుట వెక్కిరియవలసిందికాదు. “సిరియాను మనం వెంటనే లీను కోకపోతే స్వతంత్ర ఫ్రెంచిదేశం గతి ఏమగును. దాని విజయం వెనుకబడును. మనం గెలిస్తే, విషీ అనుకూలురు కొద్దిమంది వనిపోయినా, ఫ్రాంసు భావి భాగ్యముకొరకు ఆ మాత్రం త్యాగం తక్కువోనిది కాదు.

సిరియా ముఖ్యపట్టుమగు దామస్కసుపైని మిత్రమండలి సేనలుపడనున్నవి. పైనున్న కొండలవైపునుండి వచ్చి నగరాన్ని చేరుకొనుచున్నారు. మిత్రమండలి వశమండన్న మొజ్జ ఆయోనగరంపైబడి మనవారి దృష్టి మరల్చాలని విషీ సేనలు యత్నించినవి. కాని వారియత్నం పడగొట్టుటకు అధిక వైస్యం అక్కడకు వెంటనే వంపబడెను. ఈ లోగా సమాదతీరాన మిత్రమండలివారు సిదాను అను ప్రాచీన రేభుపట్నం వశపరచుకొని, బైరూటు చేరుకొనుచున్నారు. సామ్రాజ్య సేనలకు బ్రిటిషు నాకాదళం వాగా సహాయం చేస్తున్నది. జర్మను విమానదళం ఆ సహాయం అందకుండా అడ్డుతగులుచున్నను, రాయలు ఖైదురు విమానాలు సిరియా ఆకాశమంతా ఆక్రమించి, వాటిని తరిమివేయుచున్నవి. ఒక విషీ యుద్ధ నౌక ముంచబడింది. కాని టోలోనులో బయలుదేరిందన్న విషీ నాకాదళం యింకా ఎక్కడా అగుచుటలేదు. ఉత్తరాన ఇరాకు నుండి మిత్రమండలి సేనలు రానున్నవి. అవివచ్చిచేరినచో దామస్కసు నగరానికి ఉత్తర సిరియాకు సంబంధం తెగను. ఆపుడు లొంగిపోక తప్పదు.

స్వతంత్ర ఫ్రెంచిసేనలు సిరియాలో మంచి ప్రతిభ చూపుచున్నవి. అవి కిన్యేనుండి విషీ ఫ్రెంచి సేనలను తరిమివేసినవి. వారి నాయకుడు అదివరకు బాంబులచే గాయపడిన జనరలు లిజెంటిలు పెబాముగారు, తిరిగి యుద్ధరంగం చేరుకొన్నారు. వారు డమస్కసు నాక్రమించుటలో ప్రధానపాత్ర వహింపగలరు.

సింగపూరు ప్రాచ్యదేశాలకు సింహద్వారం.

సామ్రాజ్యంయొక్క రక్షణ శిబిరం.

సింగపూరు అంటే సింహాళపురమన్న మాట. అది యిప్పుడు బ్రిటిషువారి వలసరాజ్యమగు స్ట్రేయిట్సు సెట్లమెంటులో చేరియున్నది. కాని దీని పేరు సూచించునట్లుగా యిది భారత సామ్రాజ్యమునా భాగంగానుండింది. హిందూ నాగరికత చిహ్నములు యిప్పటికి అందుగలవు. నేడది ప్రధాన శ్రేణికి చెందిన ఆధునిక నాగరిక నగరం. అదో ద్వీపం, అదో నగరం, అదో నాకాదళ శిబిరం. ఆశియాఖండపు దక్షిణకొననున్న యీ రేవునకు, ఆ భూఖండమునకు మధ్య 1 $\frac{1}{2}$ మైలు వెడల్పు కాల్వ గలదు. భూమధ్యరేఖకు 78 మైళ్లు దక్షిణంగానున్నది. 18 మైళ్లు పొడుగు 15 మైళ్లు వెడల్పుగల దీవి యిది.

ఈ ద్వీపానికి దక్షిణ తీరానయున్న యీ నగరమునందు 700,000 జనాభా ఉంది. వారిలో మూడింట రెండువంతులు చీనావారు, 95,000 మంది మలయావారు, 80,000 మంది తెల్లవారున్నారు. మిగిలినవారంతా అన్నిదేశాల కలగావులం జాతులవారున్ను. వీధి పేర్లు గూడ ఇంగ్లీషు, చీనా, మలయా మూడు భాషల్లో వ్రాయాలి. ఈ రేవు గుండానే ప్రపంచానికి సన్నెయగు రబ్బరు, తగరం సరుకంతా పోతుంది. ఇందులో భారతీయులు కూడా తగినంతముంది ఉన్నారు.

సింగపూరు నాకాశ్రయం దీనికి ఉత్తరతీరాన మలయాకు ఎదురుగా ఉన్నది. ఇది కట్టుట 1938 లో పూర్తియైనది. 50 వదరపు మైళ్లు సుక్ష్మీతమగు నీటిరేవు గలదు. ఇంగ్లాండు, అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాల రెండింటి నాకాదళాలను అందు ఉంచవచ్చును. ఎంత పెద్ద యుద్ధనౌకనైనా చేర్చుకొని మరమ్మత్తుచేయగల నీటిరేవు, పొడి రేవులు (డ్రైడాక్సు) కూడా గలవు. సమర్థులగు వనివారు, మరమ్మత్తు యంత్రాలు, క్రేన్సు ఎన్నోగలవు. వాటికవసరమగు రైలు మార్గాలున్నాయి. అంతేకాక నాకాదళాలకు, విమానదళాలకు వమురు సన్నెచేయు టాంకులు భూమిపైనా, భూగర్భంలోను అమర్చబడియున్నవి.

వంతెన.—సింగపూరు దీవిని ఆశియా ఖండంతో కలిపే పెడరైవున వంతెన యొక్కటిగలదు. అవసరమైతే శత్రువులు దీవిలోనికి రాకుండా చేయడానికి ఒకమీట నొక్కి దీనిని తగులపెట్టే సాధనలున్నాయి. నాకాదళం శిబిరం చుట్టు సముద్రంనీటిలో మందుగనులు వేసియుంచిరి. చుట్టూ విమాన విధ్వంస ఫిరంగులమర్చిరు. తీరపు రక్షణ శిబిరాలు, దూరం ప్రేల్చే వారు ఫిరంగులు తగుచోట్ల అమర్చబడినవి. పగలంతా బ్రిటిషు-ఆస్ట్రేలియా వైమానికులు కాపలా కాస్తూ ఉంటారు. శత్రునౌక ఒక్కటైనా గుండుప్రేటు

దూరంలోకి కనబడకుండా రాజాలదు. నాకాదళ శిబిరానికి నగరానికి కలిపే రైలుమార్గము, రెండు కాంక్రీటు రోడ్లు గలవు. నగరం చుట్టుగూడ రక్షణ ఫిరంగులు గలవు.

నాకాదళ శిబిరం కట్టడానికి 20,000,000 పానులయింది. తీరరక్షణ కరికరాల ఖర్చు వేరు. స్ట్రేయిట్సు సెట్లమెంటు రాబడిలో నూటికి 20 వంతు చొప్పున ఎన్నేండ్లో దీనికై వెచ్చించబడింది. అత్యుత్తమ సైనిక రక్షణగల శిబిరాలగు మాల్టా, పెనామా, పెరల్ హార్బరు, జిబ్రాల్టరు లతో సరిసమానమైనది సింగపూరు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యానికి తూర్పున ముఖ్యకేంద్రం. తూర్పు దీవులకు బ్రిటిషు మలయాకు సింహద్వారం. ప్రపంచ సంపదయగు రబ్బరు, తగరం వ్యాపారానికి ముఖ్యమార్గం. సింగపూరు లేకుంటే తూర్పు దీవులను యీపాటికి జాపాను తుడిచేసేది. సింగపూరు స్వాధీనంలో లేకుంటే ఆస్ట్రేలియాకు ద్వారం తెరచినట్లే.

“అమెరికావారి ఫిలిప్పీనును దీవులు సింగపూరు శిబిరంపైనే ఆధారపడియున్నవి. అవి లేకుంటే జపాను సముద్రంలో సామాన్య దీవులుగా ఫిలిప్పీనునుబండేవి. సింగపూరు ఒక నగరంగా, దీవిగా, నాకాదళ శిబిరంగానే కాక, ప్రాచ్యాదేశాలకు సింహద్వారంగా ప్రాధాన్యత వహించియున్నది. జపాను దక్షిణదాడి అంతా దీని నుద్దేశించే జరుపుచున్నది” అని ఒక అమెరికను గ్రంథకర్త వ్రాసెను.

నేటి కటు దిట్టాలు.

ఈ శిబిరాన్ని రక్షించడానికి ఇంగ్లాండు తగిన కట్టుదిట్టాలు చేసింది. విమాన దళాధికారియగు సర్ రాబర్టు బ్రూకు వాఫేముగారు దూరప్రావ్య సర్వ సేనాధికారిగ నియమించబడిరి. మలయ, బర్మా, హాంగుకాంగు యీ మూడింటిలోని నేల విమానదళాలు రెండింటికి ఒకే సేనాధికారి నియమించబడుట కిదే మొదలు. వీరు కేంద్రస్థానం సింగపూరులో నుంచుకొని, నాకాదళ ప్రధాన సేనానియగు వైసు అడ్మిరలు సర్ జిఫ్రీలేటును (చీనా స్టేషను) గారితో సమాలోచనచేసి పనిచేయుచుందురు. ఈతడు చేరిన కొద్ది వారాలలోనే మలయాకు క్రొత్త నైన్యాలు, విమాన దళాలు వచ్చి చేరినవి. ఇంకను రాగలవు. ఎడతెగకుండా నైన్యాలను సామ్రాజ్య ప్రభుత్వంవారు పంపుతారని వాఫేముగారు ప్రకటించిరి. వీరి యావరణకిందనున్న వలసరాజ్యాల గవర్నరులందరితో స్వయంగా సంప్రదించుటకు, అన్ని సేనలకు ఉత్తరువులుచేయుటకును వీనికి అధికారంగలదు. ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలండు ఇండియా సేనాధిపతులతో సంప్రదించ

వచ్చును. ఇటీవల ఈతడు బర్తానుచూచి వచ్చెను. హాంగు కాంగునుండి రంగూనువరకు మార్ ప్రాచ్య దేశాల రక్షణ యేర్పాటులు సరిచూచెను.

ఇండియానుండి ఫేసలు.

సింగపూరు రక్షణకై పోత్ర నైన్యాల సంఖ్య వృద్ధియగు చున్నది. ఇండియానుండి వస్తున్న నైన్యాలు చాల శక్తి వంతమయినవి. భారతీయ నైన్యాలు తమతో తమ మోటారులనుకూడ తెచ్చుకొన్నవి. వీరు పూర్తిగా యంత్ర సామగ్రి కలిగియున్నారు. సామాను మోయుటకైనా కంపరి గాడిదలక్కరలేదు. రేపులో దిగి అతి త్వరగా మలయాలో ఉన్న వివిధ కేంద్రాలకు యింత పెద్ద నైన్యం చేరగలుగుట ఆశ్చర్యంగా ఉంది. చూచిన పెద్ద ఉద్యోగులంతా నివ్వెరపోయిరి. రావులు చేరిన వెంటనే ఆడవులలో యద్ధ విన్యాసం ప్రారంభించిరి. భారతీయ నైన్య కేంద్రాలను సర్ బ్రూకు ఫాఫేముగారు స్వయంగా చూచిరి. వారు

పోయినపుడు తూర్పు తీరాన ఒక శిబిరంలో తొలి రోజునే 7 పదున్న వర్షంపడెను. అయినా నైనికులు ఉత్సాహం చెడక అతి వడిగా తయారయి వారికి స్వాగత మిచ్చిరి. మలయా పరిస్థితులకు త్వరగా అలవాటుపడిరి. అని సేలను పత్రిక సింగపూరు విలేఖరి వ్రాసెను. “వారు తమ బాధ్యతను విధిని చక్కగ నిర్వహింపగలరని నమ్ముచున్నాను” అని నేనాధిపతియనెను.

ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలండులనుండి విమాన దళాలు యిటీవలనే సింగపూరువచ్చినవి. మార్ ప్రాచ్య రక్షణ బురుజుగు సింగపూరు రక్షణ బాధ్యత యీ రెండు దేశాలకుగూడ గలదని రుజువయ్యెను. “మార్ ప్రాచ్యమునందలి బ్రిటను స్వరము” అను వేరస సింగపూరు రేడియో స్టేషను ప్రచారము జపానునుండి న్యూజిలండువరకు విసబడును. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందలి తూర్పు క్రేణి ఐకమత్యమును పెంపొందించుటకును, రక్షణ దిట్టపరచుటకు యీ రేడియోకూడ మిగుల సోడ్పడగలదు.

సలహా : ఇకముందు చూచుకొనుటకు యీ మదరాసు యద్ధ సంచికను మీరు భద్రపరచుకొనుడు.

[మదరాసు సమాచారముల డైరెక్టరుగారు తమ వందనములతో దీనిని మీకు పంపుచున్నారు.]